

**Kúria
ítélete**

Az ügy száma: Bfv.II.1538/2015/7.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Molnár Gábor Miklós a tanács elnöke, Dr. Feleky István előadó bíró, Dr. Tuba István bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2016. március 24.

Az ügy tárgya: kerítés büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): I.rendű terhelt és társai

Első fok: Pesti Központi Kerületi Bíróság 25.Fk.30517/2013/19. ítélet

Másodfok: Fővárosi Törvényszék 24.Fkf.9581/2014/16. ítélet

Harmadfok: -

Az indítvány előterjesztője: I. rendű terhelt

Az indítvány iránya: hatályon kívül helyezésre

Rendelkező rész

A Kúria a kerítés büntette és más bűncselekmények miatt I.rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Pesti Központi Kerületi Bíróság 25.Fk.30517/2013/19. számú ítéletét és a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 24.Fkf.9581/2014/16. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében annyiban változtatja meg, hogy felmenti az ellene hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt emelt vád alól.

Egyebekben a megtámadott határozatot I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2014. április 23. napján

tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 25.Fk.30517/2013/19. számú ítéletével I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett kerítés büntettségében [1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: korábbi Btk.) 207. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont II. fordulat - tényállás 1., 2. pont], kerítés büntettségében [korábbi Btk. 207. § (1) bekezdés - tényállás 3. pont], 2 rendbeli tiltott pornográf felvétellel visszaélés büntettségében [korábbi Btk. 204. § (3) bekezdés - tényállás 2., 4. pont], 2 rendbeli kitartottság büntettségében (korábbi Btk. 206. § - tényállás 1-4. pont) és magánokirat-hamisítás vétségében (korábbi Btk. 276. § - tényállás 5. pont).

- [2] Ezért őt - halmazati büntetésül - 6 év börtönbüntetésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett továbbá az előzetes fogvatartás beszámításáról, a feltételes szabadságra bocsáthatóságról, a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költségről.
- [3] A kétirányú fellebbezések alapján másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2015. március 27. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 24.Fkf.9581/2014/16. számú ítéletével az I. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta az elsőfokú ítéletet:
-cselekményeit folytatólagosan elkövetett kerítés büntettségének [2012. évi C. törvény (a továbbiakban: hatályos Btk.) 200. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont - tényállás 1., 3. pont], folytatólagosan elkövetett kerítés büntettségének [hatályos Btk. 200. § (1) bekezdés, (3) bekezdés - tényállás 3. pont], kitartottság büntettségének (hatályos Btk. 202. § - tényállás 3. pont), gyermekprostitúció kihasználása büntettségének [hatályos Btk. 203. § (1) bekezdés, (3) bekezdés - tényállás 1., 3., 4. pont], gyermekpornográfia büntettségének [hatályos Btk. 204. § (1) bekezdés c) pont - tényállás 2. pont], gyermekpornográfia büntettségének [hatályos Btk. 204. § (1) bekezdés b) pont - tényállás 4. pont] és hamis magánokirat felhasználása vétségének (hatályos Btk. 345. § - tényállás 5. pont) minősítette,
-a lefoglalt bűnjelekre és a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezéseket korrigálta;
egyebekben az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.
- [4] II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata (alapítélet) ellen az I. rendű terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt: a vádat emelő és képviselő ügyészség illetékeségének hiánya és elfogultsága, a kerítést érintően az indokolási kötelezettség megsértése, a bűnösség törvénysértő megállapítása, a büntetés törvénysértő tartama miatt; a jogerős marasztaló döntés hatályon kívül helyezése és új eljárás elrendelése, valamint a büntetés enyhítése érdekében.
- [5] Az I. rendű terhelt indítványa szerint:
1. A vádat emelő és képviselő Budapesti I. és XII. Kerületi Ügyészség nem volt illetékes eljárni. A felrótt cselekmények Budapest VIII. kerületében történtek „állítólag”, ő és a II. rendű terhelt nem ottani lakosok.
2. A vele szemben vádat emelő és képviselő ügyészség elfogult volt.

Az ügyészség a vádemelés előtt ellene folyamatban lévő másik büntetőeljárásra történt valótlán hivatkozással megakadályozta, hogy a jelen ügyben szabadlábra kerüljön. Az ügyészség vádja is hamis, ezért volt elfogult. Az alapügyben indítványozta a vádat képviselő ügyészség és ügyész kizárását. Azt első fokon a bíró elutasította, és indítványa miatt bosszúból ítélte el. A Legfőbb Ügyészség elutasította a kizárás iránti kérelmét, de ahhoz elég volt, hogy az ügyész a nyilatkozta szerint nem volt elfogult.

3. A kerítést érintően a bíróságok a tényállást - hogy azt mikor követte el, és kit vagy kiket kerített a II. rendű terhelt részére - nem indokolták meg.

4. A bűnösségének megállapítása törvénytörő, mert a terhére rótt cselekményeket nem követte el, az minden kétséget kizáróan nem nyert bizonyítást. A tényállás felderítetlen és hiányos, azaz megalapozatlan. A nyomozó hatóság „zsarolással” és „kényszerítéssel” csikart ki a II. rendű terheltből ellene szóló, de valótlán tartalmú vallomást. Tanúvallomásokat sem tettek a terhére ellene pl. a kerítés kapcsán. A pornográfának mondott képeket nem ő, hanem a II. rendű terhelt egyik „ügyfele” készítette, akit szükség esetén azonosítani tud. Kitartottság sem történt, sőt éppen ő és az ő édesanyja tartotta el a II. rendű terheltet. A bíróság a bűnösségét feltételezések alapján állapította meg. A hamis magánokirat felhasználását azért nem követhette el, mert az adott irat nem okirat.

5. Büntetésének tartama túl súlyos arra is figyelemmel, hogy a terhére rótt cselekmények nem erőszakosak, nem okozott kárt sem, és társadalomra veszélyességük csekély. Más ügyekben kiszabott büntetésekre is hivatkozott, és állította, hogy súlyosabb bűncselekményekért sem szabtak ki ilyen súlyos büntetést.

- [6] A Legfőbb Ügyészség az Fk.BF.1552/2015. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak találta.

A Legfőbb Ügyészség szerint az alapügyben eljáró bíróságok maradéktalanul teljesítették indokolási kötelezettségüket. A bűnösség az irányadó tényállás támadásán keresztül nem sérülhet. A hamis magánokirat felhasználásának elkövetési tárgya valamennyi magánokirat, így a teljes bizonyító erejű magánokirat (Pp. 196. §) és az egyszerű magánokirat (Pp. 199. §) is - amely alkalmas valamely jog vagy kötelezettség létezésének, megszűnésének vagy megváltozásának a bizonyítására. A hivatkozott relatív eljárási szabálysértések - ideértve az ügyészség illetékességének állított hiányát is - ugyancsak nem alapozzák meg a felülvizsgálatot. A büntetés önmagában nem kifogásolható.

A Legfőbb Ügyészség mindezek alapján a támadott határozat tanácsulésen történő hatályában fenntartását indítványozta.

- [7] A terhelt a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára részletesen indokolt észrevételt tett. Ennek lényege szerint a megállapított tényállás alapján is törvénytörő a bűnösségének kimondása a kerítés büntetében, mert aszerint nincs olyan egyedileg azonosított „más”

személy, akinek közösülésre vagy fajtalanságra a II. rendű terhelt „megszerezte” volna.

- [8] III. A Kúria a terhelt felülvizsgálati indítványát - az alábbiak szerint - részben alaposnak találta.
- [9] A Kúria az I. rendű terhelt felülvizsgálati indítványának több indoka közül mindenek előtt a vádemelő ügyész illetékességének hiányát és elfogultságát, továbbá az indokolási kötelezettség elmulasztását vizsgálta, mivel ezek olyan eljárási szabálysértések, amelyek megvalósulása önmagában a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését indokolja, s ezért a bűnösség és a büntetés vizsgálatát már tárgytalanná teszi.
- [10] 1. Az I. rendű terhelt azt állította, hogy a vádat emelő, illetőleg képviselő ügyészség illetékessége hiányzott.
- [11] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontja, illetőleg a Be. 373. §-a (1) bekezdésének I.c) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság törvényes vád hiányában járt el.
A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontja, illetőleg a Be. 373. §-a (1) bekezdésének II.d) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye akkor is, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a részvétele a törvény értelmében kötelező.
- [12] A Be. 2. §-ának (1) bekezdése szerint a bíróság ítélezése során törvényes vád alapján jár el.
A Be. 2. §-ának (2) bekezdése értelmében törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntetőtörvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi. A törvényes váddal szemben támasztott feltételek konjunktívak (együtt érvényesülők), bármelyikük hiányában elesik a vád törvényessége.
- [13] A vád törvényessége a vádirattal szemben támasztott azoknak a tartalmi követelményeknek [Be. 217. § (3) bekezdés] a minimuma, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a büntetőeljárás bírósági szakasza meginduljon, s a bíróság az eljárást lefolytathassa (EBH 2015.B.10.I. pont), tehát a vád törvényessége a vádnak az a képessége, amelynek folytán alkalmas a bírósági eljárás megindítására (EBH 2014.B.17.).
- [14] A Be. 30. §-a (1) bekezdésének 1. mondata alapján az ügyészség hatáskörét és illetékességét általában annak a bíróságnak a hatásköre és illetékessége határozza meg, amely mellett működik.
A Be. 30. §-ának a (3) bekezdése szerint a legfőbb ügyész vagy a felettes ügyész rendelkezése alapján az ügyész olyan ügyben is eljárhat, amelyre a hatásköre vagy az illetékessége egyébként nem terjed ki.
- [15] A vádiratot benyújtó ügyész hatáskörére, illetőleg illetékességére vonatkozó szabályokra való utalást a vádiratnak tartalmaznia kell [Be. 217. § (3) bekezdés e) pont 2. fordulat]. A hatáskörre és illetékességre utalás elmaradása önmagában a vádirat olyan ún. kellékhánya, amely a bíróság megkeresése alapján [Be. 268. § (1) bekezdés 3. mondat 1. fordulat] vagy az ügyész által hivatalból

pótolható, s csak annak eredménytelensége esetén szüntető meg az eljárás [Be. 267. § (1) bekezdés k) pont]. Ugyanakkor az ügyész hatáskörének és/vagy illetékességének a hiánya a vádemelésre jogosultság, s ekként a törvényes vád hiányát jelenti, amely miatt az eljárást - értelemszerűen e hiány pótlásának a lehetősége nélkül - meg kell szüntetni [Be. 261. § (1) bekezdés j) pont].

- [16] A Legfelsőbb Bíróság 1. BKv számú büntető kollégiumi véleményének A.I.1.a) pontja szerint a vád törvényességének alaki feltétele, hogy a bírósági eljárás lefolytatását vádlói jogosultsággal rendelkező személy kezdeményezze, és a vádemelés joga általában az ügyészt, mint közvádlót illeti meg [Be. 28. § (1) bek.]. Ennek megfelelően, ha közvádas ügyben ügyész emel vádat, a vádlói legitimáció nem kétséges. A mindennapi gyakorlatban azonban ez önmagában még nem teljesíti a törvényes vád alaki legitimációjához szükséges valamennyi feltételt. Ehhez szükséges még egyrészt pozitív feltételként, hogy az ügyész hatáskörrel és illetékességgel rendelkezzen a vádemelésre, másrészt pedig negatív feltételként, hogy az ügyész ne essen kizárási ok alá.
- [17] A legfőbb ügyész az ügyészségek illetékességi területéről szóló 2/2006. (ÜK. 1.) LÜ utasítása 4. §-ának 2006. szeptember 1-től hatályos a) pontjában úgy rendelkezett, hogy a budapesti kerületi ügyészségek közül a gyermek- és ifjúságvédelmi ügyekben kizárólagosan a Budapesti I. és XII. Kerületi Ügyészség az illetékes. Az utasítás 4. §-ának a) pontja a 2011. szeptember 1-től hatályos módosítással úgy szövegezte, hogy a gyermek- és ifjúságvédelmi ügyekben az eljárás nyomozás felügyeleti és vád-előkészítési szakaszában, valamint a Pesti Központi Kerületi Bíróság és a Budai Központi Kerületi Bíróság előtt az elsőfokú bírósági eljárásokban kizárólag a Budapesti I. és XII. Kerületi Ügyészség az illetékes. A legfőbb ügyész az ügyészségek illetékességi területéről szóló, 2012. január 1-től hatályos 21/2011. (XII. 20.) LÜ számú utasítása 4. §-ának (5) bekezdésében ugyanígy rendelkezett.
- [18] Az ügyészség szervezetéről és működéséről szóló 12/2012. (VI. 8.) LÜ utasítás 7. §-ának (1) bekezdése az ügyészségek illetékességi területéről szóló utasítás 4. §-ának (3) bekezdését 2012. július 1-től hatályosan akként módosította, hogy a budapesti kerületi ügyészségek illetékességi területe - ha szakági alaputasítás másként nem rendelkezik - megegyezik az ügyészség megnevezésében megjelölt kerületek közigazgatási területével.
- Ugyanakkor a 2012. február 17-től hatályos, a gyermek- és ifjúságvédelmi ügyészi szakfeladatok ellátásáról szóló 9/2012. (II. 16.) LÜ utasítás 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja már kimondta, hogy a fiataalkorúak helyi bírósági hatáskörbe tartozó ügyében - a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 30. §-ának (3) bekezdése alapján - a jelen utasítással kijelölt ügyészségként a Fővárosi Főügyészség illetékességi területén a Budapesti I. és XII. Kerületi Ügyészség jár el. Ezzel érdemben azonosan a 2013. november 1-től hatályos, a gyermek- és fiataalkorúak által elkövetett bűncselekményekkel összefüggő ügyészi

szakfeladatok ellátásáról szóló 21/2013. (X. 31.) LÜ utasítás 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja előírja, hogy a fiataalkorúak járásbírósi hatáskörbe tartozó ügyében az utasítással kijelölt ügyészségeként a Fővárosi Főügyészség illetékeségi területén a Budapesti I. és XII. Kerületi Ügyészség fiataalkorúak ügyésze jár el.

- [19] A fentiek alapján a Kúria azt állapította meg, hogy - a legfőbb ügyész eltérő rendelkezésének hiányában - a Budapesti I. és XII. Kerületi ügyészség a jelen ügyben a vádemelésre és a vádképviselő ellátására illetékes volt tekintettel arra, hogy az ügy II. rendű terheltje fiataalkorú volt.
- [20] 2. A büntetőeljárásról szóló törvény formálisan nem ismer olyan felülvizsgálati okot, hogy a vádat emelő és/vagy a tárgyaló ügyész elfogult volt. Ugyanakkor a vádat emelő ügyész elfogultsága esetén sor kerülhet a felülvizsgálatra tekintettel arra, hogy a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontja, illetőleg a Be. 373. §-a (1) bekezdésének II.c) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság törvényes vád hiányában járt el.
- [21] A tárgyaló ügyész elfogultsága esetén pedig a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontja, illetőleg a Be. 373. §-a (1) bekezdésének II.d) pontja alapján van helye felülvizsgálatnak, miután a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a részvétele a törvény értelmében kötelező.
- [22] A vádemelés és a vádképviselő eljárásjogi tartalma eltérő. Ezt fejezi ki, hogy amíg a vádképviselő kizárt ügyész által történő ellátása a Be. 373. § (1) bekezdés II. pont d) alpontja szerinti, addig a kizárt ügyész által történő vádemelés a nem törvényes vád folytán ettől különálló, a 373. § (1) bekezdés I. pont c) alpontja szerinti feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés [BH 2015.186. (44) bekezdés].
- [23] Ha az ügyésszel szemben a vádemelés időpontjában - vagyis amikor az ügyész a vádiratot a bírósághoz ténylegesen benyújtja, azaz amikor a vádirat a bírósághoz érkezik - objektív kizárási ok áll fenn, akkor az általa benyújtott vád - alaki legitimáció hiányában - nem törvényes (BH 2015.186.).
- [24] A büntetőügyben ügyészként nem járhat el, akitől az ügy elfogulatlan megítélése - az a)-c) pontban foglaltakon túl - egyéb okból nem várható [Be. 31. § (1) bekezdés d) pont]. A vád pedig akkor törvényes, amennyiben a vádló jogosult a vád emelésére [Be. 2. § (2) bekezdés], valamint a tárgyaláson kötelezően részt vevő [Be. 241. § (1) bekezdés] ügyész értelemszerűen akkor járhat el, ha vele szemben kizárási ok nem áll fenn.
- [25] Az ügyész kizárásáról a felettes ügyész határoz [Be. 32. § (5) bekezdés]. A rendelkezésre álló iratok között nincs olyan felettes ügyészi határozat, amely a megnevezett ügyészséget, ügyészt kizárta volna az eljárásból, következésképpen nincs adat a vádemelésre jogosultság hiányára. Erre figyelemmel az eljárás iratanyaga alapján nem állapítható meg a vád törvényességének hiánya, illetőleg nem állapítható meg az sem, hogy a tárgyalást olyan ügyész távollétében tartották meg, akinek a részvétele a törvény értelmében kötelező.
- [26] A jelen ügyben az I. rendű terhelt a 2014. április 23-án tartott

tárgyaláson indítványozta a Budapesti I. és XII. Kerületi Ügyészség és annak tárgyaló ügyésze kizárását (elsőfokú bíróság 25.Fk.30517/2013/19. számú tárgyalási jegyzőkönyv 7., 13. oldal) azzal indokolva, hogy az ellene indított más büntetőeljárásról hamisítottak egy „papírt”, miszerint rablást követett el, és azért is, mert vádalkut kötöttek az I. számú tanúval. Tartalmát tekintve tehát azon az alapon, hogy a megjelölt okok folytán az ügyészségtől és az ügyésztől az ügy elfogulatlan megítélése nem várható. Ez az elfogultságra alapozott ok a Be. 31. §-a (1) bekezdésének d) pontja szerinti ún. relatív kizárási ok.

- [27] A Fővárosi Főügyész a 2014. május 30-án hozott Fk.6283/2012/8. számú határozatával az ügyészség és az ügyész kizárására irányuló indítványt elutasította. A főügyész határozata ellen az I. rendű terhelt által benyújtott panaszt a Legfőbb Ügyészség a 2014. július 30-án hozott Fk.BF.1201/2014/1-I. számú határozatával elutasította. Tévesen állította tehát indítványában az I. rendű terhelt, hogy az eljáró ügyész és ügyészség kizárása iránt előterjesztett indítványát az elsőfokú bíróság utasította el, aminek ellentmondott magának az I. rendű terheltnek a Legfőbb Ügyészség döntésére való párhuzamos hivatkozása is. A kizárás kapcsán hozott döntéssel a terhelt kizárási indítványa már az alapügyben elbírálásra került, ezért arra utóbb, felülvizsgálati eljárásban eredményesen hivatkozni már nem lehet.
- [28] A Be. 32. §-ának (4) bekezdése alapján, ha az ügyész a kizárási okot nem maga jelentette be, a bejelentés elintézéséig az ügyben eljárhat, de - a 31. § (1) bekezdésének d) pontjában szabályozott kizárási ok, vagyis annak kivételével, amikor az ügyésztől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható - a feljelentést nem utasíthatja el, a nyomozást nem szüntetheti meg, kényszerintézkedést nem alkalmazhat, vádat nem emelhet, és a vádat nem képviselheti. Miután az I. rendű terhelt az eljárásban előterjesztett kizárás iránti indítványában ún. egyéb okú elfogultságra hivatkozott, nem volt törvényes akadálya annak, hogy a kizárási indítvánnyal érintett ügyész a vád képviselőtét ellássa.
- [29] 3. Az I. rendű terhelt szerint a kerítés bűncselekménye tekintetében a bíróságok megsértették az indokolási kötelezettségüket, mert nem indokolták meg, hogy mikor követte el ezt a felrótt cselekményt, és kiket kerített a II. rendű terhelt részére.
- [30] A bíróság jogerős üggyöntő határozata ellen - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontja, illetőleg a Be. 373. § (1) bekezdésének III.a) pontja alapján - felülvizsgálatnak van helye, ha a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében a bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.
- [31] A Kúria az 1. BKv számú kollégiumi véleménye C. pontjában a Be. 373. § (1) bekezdés III. pont a) és b) alpontjához fűzött

értelmezésének 2. pontjában kifejtette, hogy az indokolási kötelezettség megsértése fűződhet ténykérdésekhez és jogkérdésekhez. A ténykérdésekkel kapcsolatos indokolási kötelezettség megsértése egyrészt nem azonos a megalapozatlanság kérdésével, másrészt akkor tekinthető elmulasztottnak, ha „nem állapítható meg belőle, mire alapította a bíróság a döntését”, a jogi indokolási kötelezettség megsértése hasonlóképpen akkor áll elő, ha „nem állapítható meg belőle, még jogi következtetés útján sem, hogy milyen jogszabályon alapul valamely büntetőjogi főkérdésben hozott döntés” – és ezáltal mindkét esetben meghiúsul az érdemi felülbírálat.

- [32] Ennek megfelelő az ítélkezési gyakorlat is: „Az indokolási kötelezettség megszegése csak akkor eredményez feltétlen hatályon kívül helyezést és felülvizsgálatot is megalapozó eljárási szabálysértést, ha a megtámadott határozat indokolása tény vagy jogkérdés tekintetében oly mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, a bíróság mire alapozta a döntését” (EBH 2011.2387., EBH 2010.2210., BH 2013.10.).
- [33] Az indokolási kötelezettség elmulasztása révén azonban nem vizsgálható a bűnösség megállapításának, a felmentésnek, az eljárás megszüntetésének, a büntetéskiszabásnak, illetve az intézkedés alkalmazásának anyagi jogi helyessége, azaz a bírói értékelés eredménye az indokolási kötelezettség teljesítésével kapcsolatos vizsgálatnak nem tárgya, mivel a mérlegeléssel szembeni, eltérő értékelést célzó támadás ezúton sem lehetséges, illetve az a – tényállás támadhatatlanságát előíró – Be. 423. §-a (1) bekezdésének megkerülését jelentené (BH 2012.32.).
- [34] Más megfogalmazásban: az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozással a jogerős ítéletben foglalt tényállás nem kérdőjelezhető meg (Bfv.II.933/2011/6.); az indokolási kötelezettség elmulasztása címén a bizonyítékok értékelése nem támadható (Bfv.III.439/2014/8.).
- [35] Az indokolási kötelesség felülvizsgálati eljárásra okot adó megsértése nem állapítható meg, ha az ügydöntő határozat(ok)ból kitűnik az eljárt bíróság(ok)nak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, továbbá az, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontját – a bűnösséggel, a minősítéssel, a büntetéssel és/vagy intézkedéssel kapcsolatban – mire alapozta. A bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége, az értékelés eredménye kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadása (BH 2013.10.).
- [36] Az eljárt bíróságok az alapítéletből kitűnően a szükséges és elégséges mértékben eleget tettek az indokolási kötelezettségüknek: a vádhoz kötöttség keretein belül a lefolytatott bizonyítás alapján állapították meg a történeti tényállást, a bizonyítékokat számba vették, egyenként és összességében értékelték, az alkalmazott anyagi és eljárási jogi szabályhoz vezető következtetéseiket, azaz

jogi álláspontjukat is felvázolták. Okfejtésük mindenkiben követhető, ezáltal ellenőrizhető volt. Így - szemben az indítványban foglaltakkal - eleget tettek indokolási kötelezettségüknek.

- [37] A felülvizsgálati indítvány az indokolási kötelezettség megsértésének egyszerű állításán és e körben a megalapozatlannak állított tényállás ismételt támadásán túl adós maradt azzal, amivel közelebbről alátámasztotta volna, hogy a bíróságok milyen mulasztása eredményezte az ítélet felülbírálatra alkalmatlanságát - márpedig ez a „soványság” önmagában törvényben kizártsághoz vezet (EBH 2007.1596.).
- [38] 4. Az I. rendű terhelt indítványa szerint bűnösségének megállapítása törvénysértő, mert nem bizonyított, ugyanis a tényállás felderítetlen és hiányos, azaz megalapozatlan.
- [39] 4.1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelynek csak a Be.-ben meghatározott feltételek szerint van helye.
A felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, és az a felülvizsgálati indítványban nem támadható. [Be. 423. § (1) bekezdés]. Felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak sincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés]. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.
- [40] A tényállás irányadósága azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Ennek megfelelően a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.
- [41] A felülvizsgálati eljárásban a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálendő el abban az esetben is, ha a tényállás hiányos, nem kellően felderített és ellentétes az iratok tartalmával (BH 2004.102.).
- [42] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Be. 416. § (1) bekezdése a) pontjának 3. fordulata alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bűnösség megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor. Ugyanakkor az I. rendű terhelt az indítványban ennek alátámasztására kizárólag olyan eljárásjogi indokokat hozott föl, amelyek nem szerepelnek a Be. 416. § (1) bekezdésének c) és d) pontjában konkrétan és kimerítően meghatározott, a felülvizsgálatra okot adó eljárási szabálysértések között. Az indítványban valójában az irányadó tényállást, illetve a bíróság mérlegelésének a helyességét támadta, a bizonyítékok mikénti értékelését vitatta, átértékelését célozta, és mindezen keresztül kifogásolta a bűnösségének megállapítását - ami a felülvizsgálati eljárásban kizárt. Ezeket az eljárásjogi indokokat a Kúria nem vizsgálhatta.
- [43] 4.2. Az I. rendű terhelt a hamis magánokirat felhasználásának vétségében a bűnösségének megállapítását azzal kifogásolta, hogy az

adott irat nem okirat.

- [44] Arra a Legfőbb Ügyészség helyesen mutatott rá a nyilatkozatában, hogy a hamis magánokirat felhasználásának (korábban magánokirat-hamisítás) elkövetési tárgya nemcsak az ún. „teljes bizonyító erejű” (Pp. 196. §), hanem az ún. „egyszerű magánokirat” (Pp. 199. §) is lehet (EBH 2009.1948.).
- [45] A jogerős alapítélettel alkalmazott hatályos Btk. 345. §-a szerint a hamis magánokirat felhasználásának vétségét az követi el, aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot felhasznál.
- [46] A jelen ügyben irányadó tényállás (elsőfokú ítélet 5. pont) szerint az I. rendű terhelt egy rendőrségi gyanúsítottkénti idézésre igazolási kérelmet nyújtott be, melyben azt állította, hogy országgyűlési képviselőjelölt, s így mentelmi jog illeti meg.
- [47] Az „állítás” értelemszerűen nem „bizonyítás”, mivel az állítás önnön tartalmának nem bizonyítéka. A bizonyítás - ebben az összefüggésben - az önmagában megnyilvánuló állítás tényé erősítése. Az I. rendű terhelt azonban megmaradt az országgyűlési képviselő jelöltet megillető mentelmi jog egyszerű állításánál. A puszta állításnak nincs bizonyító ereje. Ezen nem változtat az sem, hogy az I. rendű terhelt az állítását írásba foglalta. Következésképpen az I. rendű terhelt semmit sem bizonyított, ezért cselekménye nem tényállásszerű. Ha pedig a felrótt cselekmény nem illeszkedik valamely bűncselekmény törvényi tényállásába, akkor az a cselekmény nem bűncselekmény. Az I. rendű terhelt a valótlan állításaért nem tartozik büntetőjogi felelősséggel, ezért az ellene a Btk. 345. §-a szerint minősülő és büntetendő hamis vád büntette miatt emelt vád alól felmentésének van helye.
- [48] A Kúria eljáró tanácsa a Bfv.II.836/2014/5. számú ítéletében már leszögezte: ha valaki, valamely kérdésben, döntésre jogosult bírósághoz (hatósághoz) intéz valamely igényt (pl. keresetlevél, fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem, végrehajtás elrendelésének kérelme) támasztó, és - részben vagy egészben - valótlan tartalmú (releváns) állítást tartalmazó beadványt, az a jelen szabályozási környezetben olyan magatartás, amely csak perjogi (eljárásjogi) következményt (pl. elutasítást) vonhat maga után.
- [49] 5. Az I. rendű terhelt részbeni felmentése folytán szűkül a bűnösség köre, ezért a Kúria megvizsgálta, hogy indokolt lehet-e a jogerős ítéletben kiszabott büntetés mérséklése.
- [50] A folytatólagosan elkövetett kerítés büntette [hatályos Btk. 200. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont - tényállás 1., 3. pont] két évtől nyolc évig, a folytatólagosan elkövetett kerítés büntette [hatályos Btk. 200. § (1) bekezdés, (3) bekezdés - tényállás 3. pont] egy évtől öt évig, a kitartottság büntette (hatályos Btk. 202. § - tényállás 3. pont) három évig, a gyermekprostitúció kihasználásának büntette [hatályos Btk. 203. § (1) bekezdés, (3) bekezdés - tényállás 1., 3., 4. pont] egy évtől öt évig, a gyermekpornográfia büntette [hatályos Btk. 204. § (1) bekezdés c) pont - tényállás 2. pont] két évtől nyolc évig és a gyermekpornográfia büntette [hatályos Btk. 204. § (1) bekezdés b) pont - tényállás 4. pont] két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A terhelttel szemben halmazati

büntetésként [hatályos Btk. 81. § (1)-(3) bekezdés] kiszabható két évtől tizenkét évig terjedő szabadságvesztés tartama szempontjából az egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő hamis magánokirat felhasználása vétségének tényleges súlya elenyésző. A Kúria ezért a terhelt felmentése ellenére nem látott lehetőséget a büntetés enyhítésére.

- [51] A büntetéskiszabás önmagában a felülvizsgálat tárgyát nem képezheti (BH 2005.337.III.). A büntetés - és értelemszerűen a büntetés kiszabása - önmagában akkor eshetne felülvizsgálat alá, ha az - a minősítésen túl - a büntető törvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközve volna a nemében és/vagy mértékében törvénysértő (BH 2012.239.), amire egyébként hivatkozás sem volt, de ilyen törvénysértést a Kúria maga sem észlelt.

Az indítvány elvi tartalma

- [52] A vádat emelő és képviselő ügyészségnek hiányzott az illetékessége, és elfogult is volt, a kerítés bűncselekményét érintően a bíróság az indokolási kötelezettségét megsértette, a bűnösség megállapítása és a büntetés tartama törvénysértő.

A döntés elvi tartalma

- [53] I. Amennyiben a vádat emelő és/vagy a vádat képviselő ügyész utólag kizárásra kerül, a vád vádlói jogosultság hiányában törvénytelennek válik, a tárgyalás pedig azon részvételre köteles személy távollétében megtartottnak tekintendő.
- II. Nem követi el a hamis magánokirat felhasználásának vétségét az, aki a rendőrség gyanúsítottkénti idézésére olyan igazolási kérelmet nyújtott be, melyben valótlanul állította, hogy országgyűlési képviselőjelölt, s így mentelmi jog illeti meg. Az „állítás” ugyanis értelemszerűen nem „bizonyítás”, mivel az állítás önnön tartalmának nem bizonyítéka. A bizonyítás - ebben az összefüggésben - az önmagában megnyilvánuló állítás tényre erősítése.

Záró rész

- [54] A kifejtettekre figyelemmel a Kúria - a Be. 424. §-a (1) bekezdésének 1. fordulata szerint tanácsülésen, a Be. 420. § (1) bekezdés 1. mondata 1. fordulatainak megfelelő összetételben eljárva - miután a hivatalból lefolytatott vizsgálata alapján a felülvizsgálatot megalapozó más eljárási szabálysértést sem észlelt, a felülvizsgálati indítványnak részben helyt adott, és az I. rendű terheltet a Be. 331. §-ának (1) bekezdése, illetőleg a Be. 6. § (3) bekezdése a) pontjának 1. fordulata alapján felmentette az ellene hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt emelt vád alól - mert a vád tárgyává tett cselekmény nem bűncselekmény. A Kúria egyebekben a megtámadott határozatot az I. rendű terhelt tekintetében - a Be. 426. §-a alapján - hatályában fenntartotta.
- [55] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b)

pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2016. március 24.

Dr. Molnár Gábor Miklós s. k. a tanács elnöke, Dr. Feleky István s
.k. előadó bíró , Dr. Tuba István s. k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző
NYM